

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGR PÁL** LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám* hova
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint
Nyit-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári oheque-számla 10,489. sz

Cseléd-ügyünk.

(gh.) Az egész Székelyföldön végig hangzik a nyomoruság jajsza s csodálatos — mégis hiányzik egyik legbiztosabb jele: a cselédfölösleg. Vagy talán ősi szokás szerint — farsangolnak otthon a leány-cselédek? Nem, hisz alig történik egy-két táncmulatság a nagyobb és látszólag jobb-módu községekben.

Mi lehet tehát az oka ennek a rögtönösen beállott cseléd hiánynak? Megfejtje a „Csiki Gazda“ legutóbb megjelent számában „Cselédközvetítés“ cím alatt közölt érdekes cikkében.

A nevezett lap elmondja, hogy mostanában gyakran lehet olvasni, hogy a marosvásárhelyi „Székely Társaság“ a székelyföldi kirendeltséggel egyetértőleg — vagy támogatása mellett — a székelyföldi cselédközvetítés ügyét kezébe vette s azoknak hazulról való elmenetelét Magyarország felé irányítja. Kijelenti, hogy az idők folytán mi történt ezen kérdés megoldása körül, azt nem tudhatja, amint mi sem tudjuk. — Annyi azonban bizonyos, hogy a magyar sajtó olyan szives és figyelmes minden székely-ügy iránt, hogy a felmerülő legkisebb hirt és mozgalmat is készséggel reklámirozza. Így vagyunk ezzel is. Mi itthon a Székelyföldön keveset tudunk ugyan közvetlen az ilyen reformokról, de hát az újságokból olvasva, mégis meg kell ragadja figyelmünket.

Ezek után a cikkíró helyesli a Székely Társaság, vagy akár a székelyföldi kirendeltség buzgóságát, melylyel a székely cse-

lédek ügyével foglalkozni kíván, mert ez szociális szempontból szükséges — de nem a gyakorlatba vett irányban.

Másfelől pedig részünkről is aláírjuk a cikk azon részét, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy a székelyföldi cselédséget más vidékre portálják, sokszor hitegetik. Ezt sem népmozgalmi, sem anyagi érdekekből és okokból szükségesnek magunk sem tartjuk, mert igaz lehet az, hogy itt újból egy felkapottnak látszó — divatos eszmével állunk ellentétbe, de bizonyára nem marad a cikkíró magára ezen felfogásával. Ehhez a gazdaközönségnek is szava kell legyen, mert tényleg a cselédkérdés a gazdák kérdésétől elválaszthatatlan.

A munkabérekéről a magunk szempontjából is ugyanazt mondhatjuk, amit a cikkíró, hogy t. i. Udvarhelyvármegye a munkáskéz drágaságában az ország legdrágább munkáskézü vármegyéivel versenyez, sőt igen gyakran még e drága pénzért sem kapnak gazdáink a szükségletnek megfelelő munkásokat.

Abban is egyetértünk, hogy legelső sorban a gazdálkodó kis- és középbirtokos székelység szorul támogatásra, mert az ő támogatásukban a cseléd és napszámos osztály támogatása is benne foglaltatik. Mert csak a jobb módra vergődött gazdaosztály képes arra, hogy jobban fizesse cselédeit és napszámosait. A kolduskodó gazdák mellett szaporodik a munkáskéz és olcsóbbodik a munkabér. Silány viszonyok között maga a kisgazda is beáll időnkint napszámosnak s ezzel ő maga is hozzájárul a munkabér csökkenésének elősegítéséhez.

Ez így van és nem másképp. — Tessék hát téli foglalkozáshoz, keresethez juttatni a falusi gazdálkodó közönséget itthon, ha azt nem akarják, hogy mindazon fölös fillérekkel, melyeket a cseléd és napszámos a mesterséges támogatás útján a gazda zsebéből a magáéba csempész, a gazda legyen szegényebb.

Gazdálkodó közönségünk egy cseppet sincs és a közel jövőben nem is lesz abban a helyzetben, hogy a munkabérek mesterséges emelését elbirja. Előbb a gazdák megerősödéséről kellene gondoskodni és akkor aztán fölösleges munkaerő itt egyáltalán nem lesz. Addig pedig a vezértényezőket ne egyedül az egyoldalú hazafias hevület buzdítsa, hanem legyen meg ahhoz a száraz számítás alapja is; mert a látszat azt igazolja, hogy a jelen esetben az ilyen aggodalom alig jött tekintetbe.

Szóval az intéző körök, ha rólunk, nálunk nélkül gondoskodnak, az mindenkor félszeg állapotot hoz létre, anélkül, hogy a sokszor helyreépíthetetlen dolgokon utólag reparálni lehetne.

Sem a Székely Társaság, sem pedig a kirendeltség jóhiszeműségét — az eddig is tapasztalt helyes irányu törekvések után — kétségbe vonni okunk nincs. De hasonló eljárások előtt, az összes érdekeltek meghallgatását szükségesnek tartjuk.

A munkaadó felelőssége Egy munkaadó munkásai részére üvegalju — használat közben az összetörés esélyének könnyen kitett — lámpásokat tartott, munkaközben a lámpa alja eltörtött, a kőolaj meggyuladt és ennek folytán a munkás megsérült. A munkaadó kártérítési kötelezettségét

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

A mi gépünk.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —

A mi gépünk címmel a „Székely-Udvarhely“ folyó évi 15. számában röviden megemlékeztünk a lapunk kiadóhivatalához most érkezett III-as számú új gyorsajtóról. Mélyen tisztelt olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja ezen gyorsajtó milyensége is. Épen azért ezuttal bemutatjuk képen és írásban egyaránt a remek gépet, melynek minden része hazai műiparunk fejlettségét dicséri és a budapesti *Wörner J. és Társa* gépgyárának valóban becsületére válik.

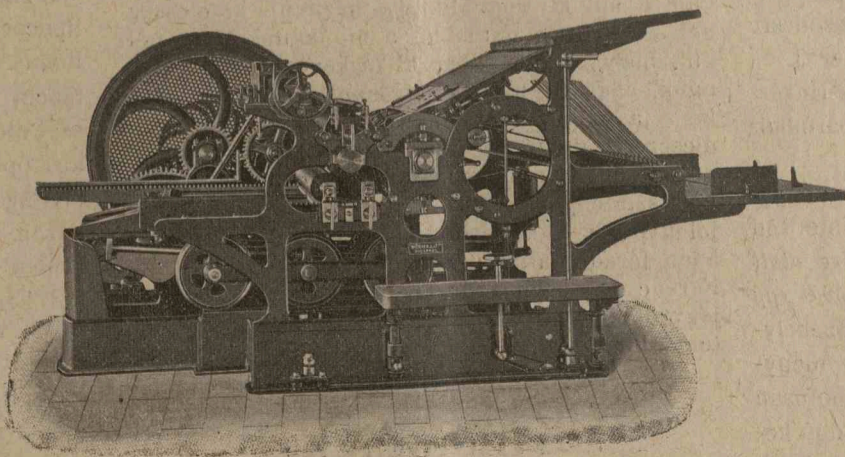
Ez a gyorsajtó a modern kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő ipari termék — mondja a műszaki leírás.

Működése ugy minőségben, mint mennyiségileg messze felülmúlja a régi szerkezetű könnynyomató gépeket. Első tekintetre még a laikusnak is megnyeri tet-szését szilárd szerkezetével s az egyes gépalkatrészek gondos és tökéletes kivitelével. S mert az összes részletek kidolgozására a legnagyobb gondot kell fordítani és a legtökéletesebb pontossággal is készülnek, a gép az ugynevezett *preciziós gépek* osztályába tartozik.

A gyorsajtó hajtása nagy áttételű fogas kerékpár által történik, a melynek működésbe hozatalával a főtengelyen levő forgató s az ebbe erő-

sított acél forgatócsapnál, valamint az ezzel összeköttetésben álló szintén acél hajtórudnál fogva mozgásba hozható a nyomólap, melyen a szedés erős vaskeretbe zárva van elhelyezve.

A nyomólapot a forgattyukar a hajtóruddal vízszintes irányban előre-hátra mozgatja és alátámasztására három kerékpár szolgál, mely a gép-alapzattal egy darabból álló, marógéppel pontosan megmunkált vezető-pályákon gördül és — hason-

lóan a vasuti koci kerekeihez — nyomkarimával van ellátva. Ezen nyomkarimák megakadályozzák a nyomólap legesekélyebb oldalmozgását is. Következésképpen a nyomólapon levő szedés vagy ábrázolat mindig egy s ugyanazon síkban mozog előre és hátra. Természetesen a nyomólap alsó felén szintén vannak a gép alapzatán levőhöz hasonló vezető pályák.

A nyomólap felett van a nyomóhenger, mely acél tengelyével a gyorsajtó két oldalállványába elhelyezett bronz csapágy-csészékben fekszik és a nyomólappal a reá erősített fogazott rudnál fogva, fogaskerék segítségével van összekötve. A nyomóhenger automatikusan marasztaló szerkezetével magával viszi a gyorsajtó berakó asztalára helyezett papiros ívet és midőn a nyomólap alatta elhalad, melyen a beszorított betűk vannak, rányomtatja a kiszedett szöveget vagy a képet ábrázoló klisé.

Ha az ívek már meg vannak nyomtatva, akkor a nyomóhenger szintén teljesen önműködőleg a kirakószerkezet szalagrendszerére vezeti, a honnan a kirakó fapálcikák szép sorjában, pontosan egymás fölé helyezik őket.

Az egyes ívek teljesen egyforma helyzetben kerülnek a gépbe. Erről úgy történt gondoskodás, hogy a gyorsajtó berakó-asztalára *ívtoló-szerkezet* van készítve. Ez a szerkezet az ívet — mielőtt a nyomóhenger önműködőleg marasztaló készüléke magával vinné — egy kissé oldaltolja, a mivel az érjük el, hogy minden egyes ív — ha rosszúl is van a gépbe helyezve — teljesen egyforma helyzetbe kerül. Ez az elmés eljárás — mely más gépeknél hiányzik — megbecsülhetetlen haszonnal jár a nyomdászatra nézve, mert nagyban előmozdítja a nyomtatványok szabályos és diszes előállítását, amire természetesen a mai előkelő nyomdák iparkodnak nagy gon-

a kuria 1904. dec. 22-én 104—1904. szám alatt megállapította, mert a sérülés a testi épségre könnyen veszélyessé válható eszköz alkalmazása folytán keletkezett és mert ezen kötelezettséget az a körülmény, hogy a sérült magát hol és ki által gyógykezelte, meg nem szünteti.

A hét története.

A képviselőház tisztikara megalakult, a bizottságok megválasztottak, részben már meg is kezdték működésüket, de a válság még mindig nem ért véget, sőt alig is van ma valaki, a ki csak megközelítőleg tudna valami bizonyosat, mily irányban keresendő a megoldás. Szóba került egy átmeneti miniszterium kérdése, de ezt ellenzik a függetlenségi párt szélső elemei. Ily körülmények közt a képviselőház nem tehetett egyebet: elnapolta magát az új kormány megalakulásáig. Március 8-án azonban minden esetre tart ülést, hogy a meg nem támadott mandátumokat igazolják.

Az a remek épület, a melyben a képviselők összegyűlnek, állandó veszedelemmel fenyeget. Legutóbb a főrendiház ülésterméből mállott le a márvány és lehullott a padlóra. Ám tartani kell attól, hogy ez az eset ismétlődni fog, mert ebben az irányban az építészeti iroda kijelentette, hogy felelősséget nem vállalhat. A temérdek millióba került országháza tehát örökös veszedelemmel fenyeget.

A muzka medve nem oly mogorva már, mint a mikor kikezdett a lebecsült Japánországgal. A kis mandulaszemű sárgák alaposan megtanították táncolni. Oroszország a sok veszteség után két kézzel is kapna a béke után, annál inkább, mert a belső villongások is készítenek rá. A békekötés eszméje immár egész határozott formát ölt, sőt a feltételeiről is alkuszna. Az oroszok szeretnének előbb csak egy csekélyke kis győzelmet kivívni, a melynek felfújását azután elvégeznék a hivatalos apparátus. Így a prestigének legalább egy foszlányát remélnék megmenteni, s nem kellene oly békét kötniök, mely a szegényletesebbnél is szegényletesebb. Hírlik, hogy a békekötés körül agg királyunk is fáradozik, de ezt a hirt eddig még meg nem erősítették.

Az orosz forradalom nem nyugszik. Szergiusz nagyherceg felrobbantása, úgy látszik, csak jel volt az erőszakosságok folytatására. Pétervárott ismét sztrájkba léptek a munkások, Moszkvában a legirtózatossabb jelenetek játszódnak le és a vidéken mindenütt dülnek, rombolnak, pusztítanak a forradalmárok, a katonaság és rendőrség pedig napról-napra vérengzéseket rendeznek. Végre mégis csak érvényesülni fog a nép akarata.

Montignos grófnő ügyében újabb fordulatot fordítani s a mit már a nyomdagépgyár sem hagyhatott figyelmen kívül.

A szedés vagy ábrázolat befestékezését az eléggé komplikált, de azért mégis könnyen kezelhető festékező és festékdörzsölő szerkezet végezi. Ez a festéket négy gummihengere és négy acélhengere segítségével a festékvályuból a szedésig továbbítja. A hengerek egymás között a forgás irányában és tengely-irányban a legtökéletesebben széjjel dörzsölik és vékony, leheletszerű rétegben a szedésre rakják. Ezek a fontosabb részei a Wörner J. és Társa-féle gyorssajtónak, mely a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalában működés közben bármikor megtekinthető.

Az új gyorssajtó termelőképessége oly nagyfokú, hogy a régi rendszerű sajtók e tekintetben meg sem közelíthetik. *Ezzel a géppel egy óra alatt többet lehet nyomtatni, mint a régi kézisajtóval egy teljes napon át* s ezért is ma már a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalánál bármily nagy mennyiségű könnynyomdai munkát gyorsan, pontosan s a legkényesebb igényeket is kielégítő módon képesek előállítani az arra hivatott szakemberek, melyekben ez a könnynyomdai intézet nem szűkölködik.

Udvarhelyvármegye és Székelyudvarhely városi intéző köreitől függ tehát, hogy a könnynyomdai műipar e remeke, a mi gépünk, mely a legmesszebb menő gondossággal és lelkiismeretességgel van megszerkesztve — folytonos működésben legyen s a szekely ügyeknek állandó előmozdítására hasznos szolgálatokat tehessen.

Alja ostent, hogy így legyen.

nem állt be. Egyes újságok azt irták, hogy Körner jogtanácsos, aki a grófnővel tárgyalta, elvesztett lett és a szász király nem fogadta. Ez a hír azonban valótlannak bizonyult, Frigyes Ágost király beszélt a megbizottjával. Érdekes fordulata azonban még az ennek az ügynek, hogy a király újból meg akar nőszülni, állítólag azért, mert Vilmos császár követeli. Ez esetben a kis Monica hercegnő megmaradna Montignoso grófnőnél, a kinek alkalmat adnának arra is, hogy többi gyermekeit is időről-időre megláthatná.

Annak idején nagy feltűnést keltett a zilahai adóhivatalba történt betörés. A tettesek 72.000 korona készpénzt és félmillió korona értékűt meghaladó értékű papirokat emeltek el. Most sikerült a tetteseket elfogni. A banda feje egy Magyarországon Weltmann, Galiciában és Bukovinában Talizmán néven ismert ember, a kinek magyarországi lakása Erdő-Szadán van. Weltmann kasszafurásért már négy évi fegyházat szenvedett, 1900-ban szabadult ki és Ausztriában jelenleg is körözik.

Egy fiatal honvéd főhadnagy, Forintos László, kit néhány hónappal ezelőtt Erzsébetvárosra helyeztek át, főbe lötte magát és nyomban meghalt. Állítólag anyagi zavarok kergették a halálba, de lehetett más oka is, mert a székesfejérvári színtársulat egyik fiatal primadonájához levelet irt, melyben érzékeny hangon bucsuzik.

Egy bécsi szerelmes pár úgy tartotta, hogy Bécsben még meghalni se érdemes és ezért Budapestre utazott, hol mindketten a Sashegyen öngyilkosságot követtek el. Krejci Károly bécsi nyerges és kedvese, aki egyuttal unokanővére, Wesselsky Hedvig levelet hagytak hátra, melyben kijelentik, hogy egymás nélkül élni nem tudnak, s minthogy szüleik az egybekelést ellenzik, közös elhatározással mennek a halálba. Érdekes, hogy Krejci már egy izben hőse volt egy szerelmi drámának. Tizenhét éves korában agyonlőtte kedvesét, egy hentesmester leányát s azután önmagát akarta elpusztítani, de csak jelentéktelenül sebesült meg. Ezen tettéért 15 hónapi börtönt kellett elszenvednie. Most jobban célozott. A két szerelmes alig néhány perc alatt meghalt.

Egyházi élet.

Református egyházközségünk egy éve. A múlt vasárnap délután a helybeli ev. ref. egyház keblei tanácsa és képviselőtestülete látogatott ülést tartott a ref. leányiskola helyiségében. Több fontos dolog volt napirenden, melyből különösen kiemeljük Vajda Ferenc, ref. papnak az egyházközség minden irányu ügyét-dolgot felölelő kimerítő papi jelentését. Örömmel győződött meg e jelentésből az egyházi képviselőtestület, hogy ref. egyházunkban, a szorgalmas és buzgó lelkipásztor vezetése alatt a béke és szeretet jegyében minden irányban szép eredményeket érhetünk el. A szokásos és törvényekben előírt teendők pontos végrehajtása mellett, az egyház társadalmi munkálkodását említjük meg, melynek az érdeklődők mindannyiszor tanúi voltak, hogy azok, t. i. protestáns estélyeink mily szépen sikerültek minden alkalommal, az egyház fejének buzgó vezetése mellett. Jóleső megnyugvással hallgattuk, hogy ref. egyházunk a többi felekezetekkel a legszebb békében és egyetértésben van, a mit kiválóan fontos hazafiui kötelességnek is tartunk, munkálni a mi javunkat a nélkül, hogy másoknak azzal legkevésbé is ártanánk, vagy őket sértőnk. Iskoláinkban az oktatás s a vallás tanításnak az egész városban való dícséretre méltó felkarolása az egyház javainak kezeléséről s minden egyéb ügyéről szóló jelentést szintén megnyugvással vették tudomásul a jelen voltak. E kimerítő jelentésért, de különösen azon fáradságtalan buzgalomért, melylyel Vajda Ferenc az egyház ügyeit vezeti, a képviselőtestület jegyzőkönyvileg adott elismerésének és köszönetének kifejezést.

—8.

Különfélék.

— **Március 15-ikét** folyó évben különös fényűző ünnepeli meg városunk közönsége. Úgy értesülünk, hogy az előkészületek már minden irányban folynak s a szabadság, egyenlőség és testvériség e nagy napja, valóságos ünnep lesz ez évben is.

— **Választmányi ülés.** Az udvarhelyvármegyei Múzeum-Egyesület ma (vasárnap) d. e. 11 órakor a vármegyei ház kistermében választmányi

ülést tart H o l l a k y Arthur főispán elnök vezetése alatt. Az ülés tárgyát a titkári, pénztárnoki, könyvtárnoki jelentések és indítványok képezik. Ohajtandó, hogy a választmány tagjai minél többen résztvegyenek.

— **Meghívó.** Az «Udvarhelymegyei Általános Népevelési Egyesület»-nek f. évi február hó 26-án délelőtt 11 órakor a kaszinóban tartandó évi rendes közgyűlésére van szerencsénk a t. c. tagtárs urakat tisztelettel meghívni. A tagoknak határozatképes számban meg nem jelenése esetén a gyűlés folyó évi március hó 12-én fog megtartani, tekintet nélkül a megjelentek számarányára. Hlatky Miklós elnök. Nosz Gusztáv titkár.

— **Domino- és jelmezestély.** A nőegylet március 4-iki domino-estélye méltó befejezést kap a zajos farsangi mulatságoknak. Az estély a Budapest szálló nagytermében lesz, hol igen jól fog mutatni a különböző színű dominók és jelmezek felvonulása. Az egylet e célra meghívót nem bocsátott ki, hanem ezuton hívja meg a közönséget. Az az iv, melyet tájékoztatás képen bocsátott ki, azt mutatja, hogy a dominosok száma 40—50 lesz. Egy troubadur négyes is fogja a közönség figyelmét foglalkoztatni, mely vidám dalokat fog énekelni. A jelmezestély és dominosok tréfái mellett más szórakoztatásról gondoskodik a rendezőség. Lesz jux-bazár 150 tárggyal, melyek mind igen értékesek. De a legértékesebb tárgyat az a domino fogja kapni, aki a legügyesebb lesz, s a kit legkésőbb ismernek fel. A virágbazár gyönyörű virágai is csábítják a közönséget, míg másik oldalon folyik a tombolajáték, s az egész teremben viszi a hirt a világpósta. Az estélyen személyjegy 1 korona 50 f, páholy 6 korona. Páholy-jegyek Székely Dénesnél válthatók, noba úgy tudjuk, hogy a jegyek nagy része már elkelt. A tánc nem éjfélig, hanem reggelig tart. Kezdeté este 8 órakor.

— **Papválasztások.** Demes Ferenc szekelyudvarhelyi ev. ref. segédlelkész a szentlászlói egyházközség papjának választotta. Osváth Lajos feketelaki ref. papot pedig a sztánai egyházközség hívta meg egyhangulag papjának.

— **A polgári fillérestélyt** e hó 27-én (hétfőn) Pék Rózsika és Szolga Rózsika, valamint Burkhárd Endre és Vicsai János rendezik. Eröss Kálmán népdalokat, Eröss Kálmán pedig paraszti, juhász, Kátsa és Göre nótákat énekel. Csató Imre grammofonon játszik, Csiki Albert felolvas és Gál Ferenc szaval.

— **A nőegylet** március 1-ei fillérestélye, tekintettel a dominó-estély előkészületeire, elmarad.

— **Hazafias multság.** Az agyagfalvi szekelyemlék elapját Bögöz község földműves ifjusága igentekintélyes összeggel gyarapította e hó 18-án megtartott hazafias jellegű multságával. A gazdag és minden ízében sikerült műsor valóban beesületére válik Demeter Domokos rendező-elnöknek s a derék ifjuságnak. Igen helyes volt, hogy az ügybuzgó elnök hazafias lángolással telt beszédben magyarázattal kísérte azt a szép célt, melynek megvalósítása tömörítette őket az agyagfalvi emlék köré. Vajha nemes példájuk hasonló tettek sarkalná a Székelyföld összes községeinek társadalmát! Az ifjuság Szathmári Lajos klarinett-kisérete mellett lelkes hangulattal énekelte a kuruc nótákat és a Rákóczy-indulót. Itt is a fáradságtalan elnök vezetett. A szóló-ének ügyes és hatásos volt, ugyszintén Toth Györgyné szabad előadása, valamint Demeter József, Péter Áron, Benze Lajos, Balázs Julianna, Pál Regina, Veress Ilona szavalata. Végül pedig az eredeti szekelytáncot mutatták be: Szakács Mózes, Toth György és Péter Ferenc oly ügyes figurákkal, hogy a m. kir. operaháznak is beesületére vált volna. Majd kiválóan virradtig tartott a szebbnél-szebb multság. Felülfizettek: Dr Kállay Tamás országgyűlési képviselő 75 K, Dr Kovácsy Albert és Dr Pál Ernő ügyvédek 9—9 K 60—60 f, Solymossy Endre tanár 4 K, B. Toth Ferenc szőlőtelep tulajdonos (Nagykörös) 3 K 82 f, Dr Szöllösi Ödön ügyvédjelölt, Loschdorfer Aladár 3—3 K, Gidáli Izidor bérlő 1 K 80 f, Orbán János Balázs plebános, Rácz Sándor földb., Csomortán István, Veress Ferenc tanító 1—1 K, Báthori Mózes 80 f, Tamás Gáspár, András Gyula, Hirschfeld Herman, Keresztes László 60—60 f, Keresztes János 50 f, Demeter Domokos, Péter Kálmán, Toth Mózes (Segesvár), Lajos János ref. pap, Péter Ferenc, ifj. Kis Ferenc, Mihályi Domokos, Mihályi József, Todor András, Csáki Imre, Demeter József, Benze Lajos, Péter Áron, Baksa János, Benyoczki Mózes, Demeter Géza, Dimén Lajos, Fekete Máttyás,

Gothárd Ferenc, Kardalos Mihály, Mihály Imre Toásó Albert, Szilágyi Sándor, Toth József, Veres Sándor, Pál Regina, Csáki Vilma, Toth György-né, Balázs Julianna, Veres Ilona, Toth György, Szakács Mózes, Agoston Lina, Bencze Ilona, Csomor Berta, Fekete Borcsa, Kis Rebeka, Kis Julianna, Mihály Anna (id. Áromné), Mihály Anna (Ferencé), Mihály Agnes, Toth Agnes és Toth Vilma 40—40 f, Máté István, Bálint János, Csomor György, Csomor Aron, Orbán István, Csomortán Aron, Sipos Árpád, Téglás György, Nagy László 20—20 f, Csáki József 10 f. A belépési díj 40 f volt. Az összes bevétel 250 K 22 f, melyből a felülfizetések 136 K 62 f tesznek. Kiadás 66 K 66 f. Tiszta jövedelem 183 K 56 f. Fogadják mindazok, kik erkölcsileg, vagy anyagilag hozzá járultak e multság sikeréhez a rendezőség hálás köszönetét.

— **Valóságos kincs** az emberiség részére a Zoltán-féle kenőcs, melyről számosan még a társadalom legelőkelőbb köreiből is legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Így: Gróf Auersperg, Hippoliti báróné, Daun Kapy Karolina grófnő, Győrffy gróf, Markovits báró, Keglevich gróf, lovag Weilenhüller József, Nyári Kálmán gróf stb., kik mind azt írják, hogy e páratlan szer régi köszvényes és csuzos bajukra pár napi használat után gyógyulást hozott. E kiváló kenőcs üvege 2 korona, Zoltán Béla gyógyszerárán Budapesten, Szabadságtér.

— **Multság.** A farczádi ifjusági olvasó-egylet dalkara folyó évi március hó 4-én saját pénztára javára az ev. ref. iskola termében színelőadással egybekötött táncestélyt rendez, melyre a t. közönséget e helyen is meghívja a rendezőség. Belépő-jegy ára személyenként 50 fillér. Kezdeté pont 7 órakor este. Szindarab után pedig reggelig tartó tánc lesz.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** Az agyagfalvi réten felállítandó Székely emlék alap javára a bögzői ifjuság folyó hó 18-án egy multságot rendezett, melynek tiszta jövedelme 182 K 56 fillér, a rendező bizottság nevében Demeter Domokos elnök s ifj. Kis Ferenc pénztárnok irak-tól átvett ezen összeget. Az idáig begyűlt 5517 korona 90 fillérhez hozzáadva, az alapösszege jelenleg 5700 korona 46 fillért tesz. Fogadják a nemes adakozók és közreműködők hazafias adományaikért e helyen a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhelyt, 1905. február hó 25. Ferentzi János, végrehajtó b. pénztárnok.

— **A szerdai fillérestélyt** a Daróczy nővérek rendezték. Az estély egyike volt a szezon legszebb és legsikerültebb filléreinek. Dózsa Sárka a szokott hatással szavalt. Baranyai Margit egy monologot adott elő sok kiválósággal. Ezután két előkép volt. Mindkettő jól sikerült. Az egyik a három grátiust ábrázolta, a másik egy japán csoportot.

— **Műsoros estély.** A polgári fillérestélyeket rendezőbizottság a múlt hétfőn tartott fillérestélyen két egy-egy felvonásos és egy-egy jelenetből álló szindarab előadásával gyönyörködtette a nagyszámú egybegyűlt szórakozni vágyó közönséget. A helybeli első zenekar nyitánya után «A konyhában» c. egy felvonásos szindarabot előadták: Novák János újdonsült férj (Dombos Ernő író) és Schefranek Finike újkori gazdasszony (Juliska felesége). Ügyes játékkal mindvégig kedves és vig hangulatban tartották a közönséget, a miért is tapsban bőven volt részük. Váradi A. «Iskarioth» c. műve 5. felvonásának temetői jelenetét Sándor Ferenc, Bartók Anna és Hettás Gusztáv adták mély benyomást keltve. «Barátságból» c. 1. felvonásos vigjátékát Taylornak: Hettás Gusztáv (Benson ügyvéd), Bartók Anna (Carry neje), Szermerjay Károly ifj. (Trotter Benson barátja, Herman Helén (Lucy neje) és mézárós Zoltán (Benson segédje) játszották, nagy figyelem mellett. Mindenki műkedvelő ügyesen megállta helyét, kitűnően adta szerepét, magát teljesen beletalálva helyzetébe, sűrű tapsot arattak, a hallgatóságnak pedig azt a kellemes benyomást szerezte, hogy ezt a kis állandó szintársulatot kész örömmel hallgatja meg mindig s hozza meg az áldozatot, hogy ez által is gyarapítsa a polgári önképzőkör nemes célra gyűjtött kis kapitálisát. De különös elismerés illeti Fischer Ferenc rendezőt, ki fáradhatatlan odaadással tanította be ezen szindarabokat és ügyesen rendezte el ez estély minden legkisebb részét. Szentes Ilona, Mézárós Róza, Mézárós Lajos, Biró Árpád segédkeztek a rendezésben, akiknek ugyancsak szintén bőségesen

volt részük a lótás-futásban. Nyerjen mindenik szereplő és rendező fáradozása jutalmat a közönség elismerésében és a vezetőség köszönetében.

— **Farsang.** A tánckedvelő ifjuság öröme az idei farsang 60 napig tart, vagy a szokottnál hosszabb. Városunkban is megkezdődtek a multságok és alig mulik el hét, hogy valamelyik terület vagy kör ne rendezne egy-egy sikerült bált. — A multságoknak még mindig érdekes részét képezi a szünóra alatt szokásos tréfás világposta rendezés, mely a képes levelezőlapokkal egy időben jött divatba, azzal a különbséggel, hogy azóta a képes levelezőlapok óriási népszerűséget értek el, úgy hogy ennek egy egészen új ipar köszönheti fellendítését. — Ez alkalommal megemlítjük, hogy a legszebb képes levelezőlapok Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében kaphatók, hol a legnagyobb választék áll rendelkezésre.

— **Férfiú szabászati tanfolyam** Miután alkalmam nyílt, nagy áldozatok árán egy budapesti 1-ső szabászati iskolát végezni, a hol a mai divat szerinti egyszerű, egyenruha és pápi szabászatot tanultam meg, bárkit is jutányosan tanítok ki. A legegyszerűbb módszer szerint és könnyen felfoghatóan tanítom, minél fogva a nagy kiadásoktól mentem meg, hogy ne kellessen Pesten és más nagyobb városba utaznia és ott tanulnia. Rajzaim és bizonyítványom bármikor megtekinthetők a Bethlen-utca 83. szám alatt Vajda (Vallerstein) Aladár. 55. 3—6.

— A „Fiumei kávébehozatali Társaság” kolozsvári fióktelepe Mátyás királytér 12. szállít bérmentve és vámmentesen eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, liqueurket, csokoládét, cacao-t. „Kávé” lapot ingyen küldünk.

Közgazdaság.

Meghívó. A gazdasági egyesület 1905. évi március hó 7-én délelőtt 9 órakor a vármegye-ház kistermében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívótnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés és a számadások megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése; az ezekkel kapcsolatos intézkedések. 4. A közgyűlést 4 nappal megelőzőleg az elnökséghez benyújtott indítványok tárgyalása. A közgyűlést megelőzőleg délelőtt 8 órakor az alispáni irodában választmányi ülés tartatik, a melyre a választmány tagjai ezenel meghívótnak. Székelyudvarhelyt, 1905. február 23. Hollaki Arthur elnök, Hlatky Miklós titkár.

Nyilt-tér.*

Méltóságos

kishalmágyi **Hollaki Arthur**
főispán urnak.

Nagybecsű megbízása folytán folyó év és hó 24-én Ugron Zoltán urat lakhelyén, Fiátfalva községében felkeresve, felmutattuk neki a Kissolymoson 1905. február hó 3-án felvett s Kovács Lajos, Márton Lajos, Baum Mátyás és Sipos Mózes kissolymosi lakosok által aláírt jegyzőkönyvet, melyben nevezettek igazolják, hogy Ugron Zoltán ur a lefolyt képviselőválasztások alkalmából folyó év január hó 17-én Kissolymos községében tartott beszédében Méltóságodat a „gazember” súlyosan sértő kifejezéssel illette.

Ezen jegyzőkönyvben igazolt sértő kifejezésért lovgias elégtételt kértünk.

Ugron Zoltán ur erre kijelentette, hogy ez alkalommal is fenntartja a folyó év és hó 8-án megtartott közigazgatási bizottsági ülésen tett nyilatkozatát s ismételten a felmutatott jegyzőkönyvvel szemben is kijelenti, hogy az abban neki tulajdonított sértő kifejezést nem használta, s nem is használhatta, mert a Méltóságod személye iránt bizalommal viseltetik. Ennélfogva, mert sértést el nem követett, a Méltóságod személyére vonatkozóan semmiféle sértő kifejezést nem használt; lovgias elégtételt adni nem köteles, s ilyet nem is ad.

Ezen nyilatkozatot tudomásul véve, az ügyet a magunk részéről befejezettnek nyilvánítottuk. Székelyudvarhelyt, 1905. február 25-én.

Mély tisztelettel:

Dr. Valentsik Ferencz,
ügyvéd.

Freyberger Miksa,
cs. és kir. őrnagy.

Fentjelzett becsületbeli ügy előzményei a nyilvánosság előtt történtek. Ennélfogva ezen nyilatkozatot azért teszem közzé, hogy a közönség tudomást vehessen róla, miszerint nem rajtam mult, hogy a hátam mögött állítólag elkövetett sértést a *tagadás folytán nem létező* sértő félle szemben lovgiasan meg nem torolhattam.

Hollaki Arthur.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Kerestetik egy száraz, egészséges, tiszta két szobás lakás konyhával március elsejére. Cim e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakások. A Szent-Imre-utcában a 14. számú ház emeletén 5 szoba, konyhával és 2 szoba konyhával a hozzátartozókkal Szent György naptól kiadók. Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál. 65 1—2

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, az Erzsébet-szálloda emeletén a nagyobb lakosztály 3 utcai, 1 udvari, 1 előszobával, konyha, kamra, pince, fatartó és más mellékhelyiségekkel folyó évi április 24-től bérbeadó. Értekezni **Dézszy Antal** háztulajdonosnál lehet.

Eladó gyapjufűsülő és cséplőgép. Egy évig használt *gyapjufűsülőgép*, melynek napi munkaképessége 120—150 kilóig megy s úgy lóra, mint vizre alkazható: 600 koronáért; egy *lovacséplőgép* pedig 200 koronáért eladó. Teljesen jó, napi munkaképessége 50—60 hektóliter gabona. Cim: **Popper Bernát** vegyeskereskedő **Lemhény** (Háromszékvármegye).

Kiadó lakás. Az Incze-féle ház (Eötvös-utca 4. sz.) földszint a kis bolt kivételével, egészen kiadó. Értekezhetni **Incze Ágnes** postamesternénél **Mezőszengyel** (via Marosludas). 1—3

Tanulónak heti díjazással 2—3 középiskolai, vagy 4 polgári osztályt végzett fiut azonnal fölvesz a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala. Személyes jelentkezések naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig történhetnek Kossuth-utca 15. szám alatt, **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedésében.

Egy leánycseléd (14—15 éves) éves bér mellett szolgálatot nyer. Hol? Megmondja a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15.

Szorgalmas leány. a ki üzletben neki való munkát teljesíteni akar, kifogástalan magaviseletű és szerényebb igényei vannak, alkalmazást nyer e lap könyvnyomdájában.

A homoródi járás főszolgabírájától.

Szám 374—905. ki.

Pályázati hirdetés.

A magyar-hermányi községi szülésznoői állás lemondás folytán megüresedvén, ezen szülésznoői állásra pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznoiket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat hozzám folyó évi április 1-ig adják be.

A községi bába javadalmazása: 100 korona évi fizetés, 20 korona laktér, 2 korona működési díj esetén. — Szegegyektől díjakat nem vehet.

H.-Oklánd, 1905 február hó 18.

Szabady, főszolgabíró.

Gyarmathy István épület és bútort asztalos
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkákat. — Mindenféle alkalmakra készít csinos ajándék- és emléktárgyakat a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. — Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!	
Kászoni Főkut vize 12 fillér!	Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!
	— Üvegenként csak 3 fillér. — Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendelleneségeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyrben, hasszervi dugulásokban, huygkő képződéseiben, mézes huygárban, görvlyé- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylulás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdőt ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt
Kérem a cégre ügyelni!	

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban **Gyertyánffy J. fiai vas-nagykereskedésében Székelyudvarhelyen.**

Sz. 170—905. kj.

Árverési hirdetmény.

A homoródalmási község előjárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező s italkiméresi engedéllyel bíró helyiség 2 lakrész 1 konyha s más melléképületekkel együtt 1905. évi április 24-től kezdődő, 3 egymásután következő évre, vagyis 1908 április 24-ig terjedő időre a többet ígérőnek haszonbérbe adja. Kikiáltási ár 240 korona. Árverési határidő 1905. évi március 5-én délután 2 óra.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában megtekinthetők.

A község előjárósága Homoródalmáson, 1905 február 10.

Barra Lajos, 56 2—3 kjsz. **Józsa Dénes,** kbiró.

A homoródi járás főszolgabírájától.

4285—904. ki. sz.

Pályázati hirdetmény.

A homoródszentpáli körbábai állásra, mely körhöz Homoródszentpál, Homoródszentpéter és Recsenyéd községek tartoznak, pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat hozzám folyó évi április 1-ig adják be.

A körbába javadalma 80 korona rendes évi fizetés és 2 korona működési díj.

Szegényeknek ingyen tartozik segílyt nyújtani.

Homoródoklánd, 1905. február 4

1—3

Szabady főszolgabíró.

A homoródi járás főszolgabírájától.

364—905. ki. sz.

Pályázati hirdetmény.

A homoródalmási községi szülésznői állás lemondás folytán megüresedvén arra pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat hozzám folyó évi április hó 1-ig adják be.

A községi szülésznő javadalma: 100 korona évi fizetés, 40 K lakbér, 2 korona működési díj.

Szegényeket ingyen tartozik segélyben részesíteni.

Az évi mellékjöveldelme 180 koronára megy. Homoródoklánd, 1905. február hó 14.

1—3

Szabady főszolgabíró.

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, **Aki** társat, pénz kölcsönt stb keres, **Aki** társat, pénzt keres, **Aki** szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, **Aki** férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar, **Aki** biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a „SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

GÖZCSÉPLŐ KÉSZLETEK KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT. **OSZTÁRSZÁMOK IS KÖTTETVEK.**

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AGRARIA HAZÁNKBÁN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

FONTOS! ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT NAGY ARANY ÉREMMELEL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNÁLTÁK AZ IDEGEN GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMELEL KITÜNTETVE. MINDEN TALÁRHOZ MEGFELELŐ VETÉSI UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEGYZÉKÜNK MINDEN GAZDÁNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNATRA DÍJMENTESEN KÜLDETIK!

SÜRGŐNY VAGY LEVÉLCZIM: **AGRARIA** BUDAPEST.

Saját magát károsítja, ki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi a **Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.**

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, N.-Küküllőm. A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1—20

Réz- és ruggyanta-bélyegzők egyesek hivatalok testületek számára, valamint „Gumosit” jelző készülékek üveg, porcellán, vas, bádóg, kőfa, vászon, zsák, vitorlavászon, jute, posztó és állatokjelzésére, égetővasak, érc értékjegyek, ajtó-táblák; bronz ajtó tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött természetesen fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, monogramok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint himzéshez. „Diadal” legolcsóbb és legjobb ruggyanta kézi-nyomda kaphatók és megrendelhetők Betegh Pál könyvpapír-, író- és rajzszerszerezésében Székelyudvarhely, (Kossuth-utca)

UDVARHELYVÁRMEGYE 1904 KORONDI GAZDÁKÖR

Cimbalom iskola öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: Kovács János okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA Alapítattott: 1865. női- férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. Alapítattott: 1865. Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Farsangi és bali cikkekből dús raktárral rendelkezem. Álarok és jelmezárak nagy választékban kaphatók.

Farsangi idényre!

Hölgyeknek: Jelmez és bali ruhákhoz való kelmék, diszek legnagyobb választékban kaphatók. Jelmez és bali ruhák elkészítése elvállaltatik a legjutányosabb árakban.

Uraknak: I rend szalon (kaiser) öltöny már 19 frttól I rend szalon (kaiser) öltöny finomabb 24 frttól I rend szalon egész finom 28 frttól frak öltönyt egész finom kivitelben 30 frttól felé szállítok.

A legjobb és legdivatosabb szabás előre is biztosítottatik.

A raktáron levő összes téli árukat — előre haladt idény miatt — mélyen le szállított árban kiárusítom.

